

Aportació al Pacte Nacional per la Llengua Catalana

Realitzada per Ma Purificación Pinto Fernández (DNI: 52174841P)

Donar a conèixer i divulgar arreu de la societat catalana el Discurs de l'Adopció de la Llengua

El *Discurs de l'Adopció de la Llengua* (DAL) és un discurs que existeix a la societat catalana des de fa, aproximadament, dues dècades. Es tracta d'un discurs que defensa l'ús social i sostenible del català des del punt de vista dels catalanoparlants adoptants, és a dir, catalanoparlants habituals que no tenen aquesta llengua com a primera o inicial. Aquest discurs se suma al discurs tradicional en defensa de l'ús de la llengua catalana i l'enriqueix bo i afegint el punt de vista dels catalanoparlants que han adoptat la llengua catalana, malgrat els inconvenients i les mancances que han hagut de superar, tant a nivell lingüístic, com identitari o, fins i tot, emocional. Un dels principals beneficis d'aquest discurs és que no tan sols permet apropar els "nous parlants" i "parlants adoptants" a la llengua en si, sinó també als mateixos procediments i recursos de normalització de la llengua, bo i fent que hi participin com a subjectes d'aquestes polítiques, des de la implicació directa, des de la responsabilitat, des d'un sentiment de legitimació real que genera, al seu torn, compromís amb el benestar de la llengua a través d'uns usos lingüístics sostenibles.

Tal i com s'ha comentat en un principi, el DAL (abans anomenat *Discurs dels Nous Parlants*, o també *Discurs dels Catalanoparlants d'Adopció*) existeix des de fa uns vint anys, i tot i que el nucli des del qual s'ha generat i vehiculat ha estat discret, ha arribat a ser conegut per certs àmbits polítics, acadèmics i també socials. Justament des dels tercers és des d'on més retroalimentació i suport positiu ha rebut per tal de continuar desenvolupant-se, ja que tota la ciutadania susceptible d'autoidentificar-s'hi l'ha agraït amb escreix i, fins i tot, n'ha demanat assessorament i acompanyament. El fet de no tenir-lo en compte seria, probablement, un dels impediments per a l'assoliment just, exitós i real d' "Un marc sociolingüístic igualitari per a la llengua catalana".

Convé no obviar la gran discreció i els pocs recursos d'aquest discurs, que han estat evidents, ja que són paral·lels i coherents amb la poca visibilitat, la poca veu i la poca capacitat de presa de decisió que encara, a hores d'ara,

tenen els parlants adoptants de la llengua davant de la Política Lingüística del nostre país. Aquesta tipologia de parlants sempre ha estat considerada com a objecte del seu propi procés, més que no pas com allò que realment mereix ser i convé que sigui: subjecte, corresponsable i relacionada de manera directa amb el procés de difusió de la llengua. Fora un error menystenir un element tan necessari i vinculant per a la llengua, únicament pel fet de ser poc visible. Pensem que un dels mals que més acusa el català és justament la seva pròpia invisibilitat, una invisibilitat que s'estimula i potencia no parant prou atenció en recursos que de ben segur li podrien fer millorar la seva situació i el seu estatus. Un d'aquests recursos és, justament, l'argumentari que comprèn aquest discurs, i del qual se'n farà una relació més endavant.

Actualment, des de les universitats i des de la mateixa política lingüística es té en compte el procés d'adopció de la llengua, la qual cosa és important i decisiva per al seu estudi, coneixement i divulgació. Tanmateix, fora un error el fet de no tenir en compte l'existència i la trajectòria d'un discurs com el del DAL, generat des de la mateixa veu dels parlants adoptants i, sens dubte, fora també una gran contradicció davant la intenció que aquests agents expressen de "treballar fent xarxa i de manera cooperativa". Certament, es tracta d'un discurs que no té una presència real perquè no se n'ha fet prou divulgació, ni tampoc no té una plataforma consistent, ni personal ni institucional. Ja que ni les persones, ni les plataformes, ni els organismes pels quals ha circulat, no han tingut prou estratègies ni habilitats, o fins i tot interès, per tal de donar-lo a conèixer.

El DAL, darrerament vehiculat per poques persones en determinats actes, no ha de requerir de ningú perquè el lideri ni el representi. El DAL, per si sol, és un discurs que pertany a la llengua i, doncs, a tots els seus parlants, ja que atorga veu i legitimitat a tota la *catalanodiversitat* de la nostra llengua. Està comprès per un argumentari que, de ben segur, ben divulgat, ben compartit, i ben entès, pot tenir la capacitat de desfer molts tòpics i prejudicis que encara avui assetgen els usos més comuns i poc sostenibles de la nostra llengua comuna, els quals són, entre d'altres factors, una de les causes principals del seu estat de recessió.

El DAL és, doncs, un dels grans actius de la llengua per tal de poder superar la seva situació de defalliment i escassa vitalitat, i per aquest motiu, proposo que sigui presentat des del Parlament de Catalunya, a través d'una

lectura col·lectiva realitzada per tots els parlamentaris adoptants del català que ho vulguin, indiferentment de quin sigui el partit polític en el qual militin (Aquesta és una d'entre moltes altres possibilitats). La proposta en si seria fer una lectura d'una descripció del discurs, en format d'inventari concret de llurs característiques, per tal de poder-lo donar a conèixer i alhora reconèixer com un element fonamental per a la cohesió social de la nostra ciutadania, talment ho és la llengua catalana i, en conseqüència, tots els factors o elements que n'estimulen el seu benestar i el fet de compartir-la entre totes les persones i a tots els àmbits.

L'inventari de trets o Decàleg que proposo del DAL és el següent:

(És del tot convenient i interessant que aquest Decàleg sigui contrastat, revisat i esmenat per més persones, vinculades amb el DAL, o també per experts i acadèmics que hi treballin, tal i com he comentat amb anterioritat. Aquesta revisió conjunta de tots els agents que actualment investiguen i s'ocupen del procés d'Adopció del català, fora sens dubte una molt bona ocasió per començar a treballar en xarxa, i de manera cooperativa, al voltant d'aquest element tan essencial per a la llengua. Un element o discurs que pertany a tota la ciutadania, encara que no pas tota la ciutadania s'hi vinculi de la mateixa manera. És per aquest motiu que la diversitat i pluralitat de perspectives que aborda el discurs han de tenir una mateixa presència, reconeixement i visibilitat).

1. El DAL és un discurs que defensa l'ús social de la llengua catalana des del punt de vista de les persones que no la tenen com a llengua inicial. Des d'aquest discurs es pretén exposar les necessitats dels parlants adoptants a l'hora d'aprendre i adoptar la llengua. A més a més, també es pretén suggerir i orientar noves estratègies de Política Lingüística per tal d'optimitzar-ne les mesures aplicades i els resultats obtinguts.

2. El DAL planteja, en primer lloc, què és l'Adopció de la llengua catalana: L'establiment voluntari d'una relació homòloga i tan emocional i identitària amb la llengua catalana com amb la llengua primera o inicial. Adoptar la llengua significa mantenir-hi un lligam afectiu i un compromís amb el seu ús i el seu futur.

3. El DAL remarca que manté, en el procés d'Adopció, la implicació i la responsabilitat amb el benestar de la llengua, conscient que aquest

benestar necessita de parlants adoptants per tal de poder invertir el seu procés de recessió i manca de vitalitat. L'adopció de la llengua catalana és, en si mateixa, un procés sociolingüístic sostenible a través del qual el parlant adoptant vetlla per la sostenibilitat de la diversitat lingüística, la qual és, al seu torn, un dels elements cabdals del patrimoni humà del nostre món.

4. El DAL para atenció constant en els usos lingüístics sostenibles de la llengua catalana i la resta de les llengües de la nostra societat. Aquests hàbits consisteixen, bàsicament, en el fet de parlar la llengua catalana en tots els àmbits socials, bo i creant àmbits d'ús del català per a tota la ciutadania que no té el català com a llengua inicial i que requereix de contextos generals en els quals poder-la utilitzar, ja que en els privats no en fan ús, o en fan poc.

5. El DAL apel·la els hàbits lingüístics no sostenibles com ara el de *l'Abandonament de la llengua catalana* o la renúncia al seu ús davant d'una persona que no la parla, però sí l'entén. Tal abandonament de la llengua, lluny d'afavorir l'interlocutor, allò que fa és perjudicar-lo perquè no li crea àmbits d'ús en els quals poder-la aprendre, utilitzar i perfeccionar.

El DAL proposa canviar el concepte de Convergència lingüística, pel *d'Abandonament de la llengua catalana*, sempre que aquest ús lingüístic es realitzi davant d'un interlocutor que no la parla, però que sí l'entén. El concepte *d'abandonament* s'apropa molt més, pel que fa a la seva connotació afectiva i emotiva, al perjudici i la situació d'exclusió lingüística que sovint genera aquest hàbit als potencials parlants de la llengua catalana, bo i ancorant-los en un coneixement estàtic i poc enriquidor de les llengües que ja coneix.

6. El DAL convida a l'estudi i a la reflexió de les diverses circumstàncies i motius, sovint injustificats, pels quals el català s'abandona o no s'utilitza davant de persones que no el parlen, però que sí l'entenen. Segurament que alguns d'aquests motius, com ara el d'evitar una hipotètica i errònia conducta de mala educació, no ajuden a l'establiment d'uns usos integradors, inclusivament i sostenibles de la llengua catalana. Pensem que molts

d'aquests prejudicis provenen d'una realitat sociolingüística totalment diferent a l'actual i que, per tant, han de revisar-se, transformar-se, o desaparèixer.

7. El DAL planteja l'Adopció del Català, no tan sols com un procés emprès per motius de caire pragmàtic, com ara el de la promoció social o laboral, sinó també de resultes d'una determinació i compromís amb uns valors fonamentals com ara el de la Solidaritat, la Sostenibilitat i el Respecte per la diversitat del Patrimoni Humà del nostre planeta.

8. El DAL reivindica el reconeixement de la legitimitat i la vinculació tan essencial que tenen els nous parlants en el futur i la vitalitat de la llengua catalana. Demana el coneixement del procés que l'Adopció suposa i la comprensió de les actituds inclusives i adequades que els nous parlants necessiten durant el seu procés d'aprenentatge i ús incipient de la llengua. Aquests parlants requereixen, en tot moment, acompanyament i suport, no pas condescendència, aprovació ni avaluació, ja que aquestes actituds fomenten la inseguretat, la sensació d'il·legitimitat i no estimulen el pas voluntari a l'Adopció del català.

9. Des del DAL també es demana que els experts i lingüistes orientin en les proves oficials de coneixement de la Llengua catalana quant a la delimitació adequada del substrat lingüístic del parlant adoptant. Pensem que la nova catalanodiversitat que el procés d'adopció comporta serà un dels símptomes que garantirà el benestar de la llengua catalana i la seva recuperació, però que alhora requerirà, en l'avaluació de les esmentades proves, d'uns criteris lingüístics assertius i justos que diferenciïn allò que és substrat del parlant adoptant d'allò que són mals usos.

10. El DAL considera que el *Modelatge d'Adopció del Català*, sempre vehiculat des dels catalanoparlants adoptants, actualment suposa un factor fonamental, enriquidor i positiu que exemplifica, estimula i acompanya el foment de l'Adopció de la llengua en tots els àmbits socials (Educació, Món laboral, etc.) i entre tota la ciutadania.

Per tot plegat, i atesa la gran i essencial contribució de benestar que el procés d'Adopció suposa per a la llengua catalana, es reclama que el punt de vista del seu discurs es tingui present sempre i arreu, tant des del seu argumentari, com des de la participació activa dels parlants adoptants.

CONCLUSIÓ I PROPOSTA (*):

Per tal que el procés d'Adopció de la Llengua catalana tingui el reconeixement i la divulgació social que la llengua mereix, es proposa instaurar la diada de l'Adopció de la Llengua catalana. Aquesta festivitat simbòlica suposaria una jornada i un espai des del qual treballar, desenvolupar, potenciar i divulgar, entre el conjunt de la ciutadania, tant el discurs de l'Adopció de la llengua, com el procés de l'Adopció en si.

(*) Aportació realitzada en la sessió deliberativa sobre Cohesió i Estructura Social del Pacte Nacional de la Llengua catalana, celebrada el dia 24 de maig de 2022, a les 17.00h.

Ma Purificación Pinto Fernández

Mollet del Vallès, 27 de juny de 2022